

TERMÍN: 05.09.2020

xx28426xx
Recenzia B
Michaela Laktišová
laktisova@gmail.com

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Michaela Laktišová**NÁZOV MATERIÁLU: **Úmrtia v čase pandémie: Monitorovanie nadmerných úmrtí použitím surveillance v R**TYP VÝSTUPU*[1]: **Komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Úrad vlády SR - Inštitút pre stratégie a analýzy**AUTORI/KY: **Zuzana Zavarská;**

SPOLUAUTORI/KY: - - ; - - ; - - ; - -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1****PRIPOMIENKY:**

P.č	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Všeobecne	Odporúčam zdôrazniť, že predmetom analýzy sú aberácie v úmrtiach na akútne infekčné ochorenia.	Dopad pandémie na mortalitu na chronické ochorenia bude možné skúmať až s dlhším časovým odstupom. Prečo je dôležité odlišovať kategóriu príčin? Zanedbaný screening na mnohé onkologické diagnózy a následná	Akceptované. V 4. odseku je po úprave explicitne uvedené, že primárnym cieľom je detekcia aberácie v úmrtiach na akútne infekčné ochorenia.

			<p>diagnostika až neskorších štádií trápí totiž lekárov na Slovensku viac ako úmrtia na COVID, aspoň zatiaľ.</p> <p>V komentári použité algoritmy na predikciu očakávaných počtov všetkých úmrtí, aj s hornou hranicou môžu byť spracované ako východiskové, ale jadrom by malo byť vyhodnotenie práve podielu tých akútnych, infekčných. Síce je v Boxe vysvetlené, že farringtonova funkcia sa používa práve pri COVID, ale zo zvyšku textu to nie je až tak zrejmé.</p>	<p>Nakoľko sekundárne dopady týkajúce sa zanedbanej diagnostiky či zdravotnej starostlivosti sa môžu prejaviť s odstupom času, je však poznamenané, že dlhodobé monitorovanie nadmerných úmrtí je schopné eventuálne zachytiť aj aberácie v počte úmrtí na iné príčiny, nie len tých akútnych.</p>
2	Záver	<p>Chýba zhodnotenie priamych a nepriamych ako aj pozitívnych alebo negatívnych dôsledkov pandémie na úmrtia.</p>	<p>Veľmi nízke úmrtia priamo na COVID sú u nás evidentné, avšak bolo by zaujímavé overenie kauzality silných epidemiologických opatrení aj na šírenie a úmrtnosť na spomínanú chrípku, hoci aj po jej hlavnej zimnej sezóne. V oblasti iných ne-chronických príčin smrti už deviácie nenastali?</p>	<p>Akceptované.</p> <p>Diskusia na strane 4 bola rozšírená, a k dokumentu bol pridaný Appendix B.</p>
3				
4				

5				
6				
7				
8				
9				
10				

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Analytická jednotka zapracovala pripomienky, komentár je vhodný na uverejnenie.

---

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.